

Het huidige kabinet overweegt het aantal profielen voor de bovenbouw havo/vwo terug te brengen van vier naar twee: een alfa- en een bèta-profiel. In welk van de twee aardrijkskunde dan terecht komt, is nog niet duidelijk. Maar ons vak is belangrijk voor alle leerlingen. En dat moeten we nog beter voor het voetlicht brengen.

AK in twee profielen

Het KNAG werkt er hard aan om aardrijkskunde sterker op de kaart te zetten. Zo is voor docenten in het voortgezet onderwijs een folder ontwikkeld om leerlingen over te halen AK in hun profiel te kiezen. Voor het primair onderwijs is er elk jaar de GeoWeek, en voor excellente leerlingen de Olympiade. De website Rekenen met Aardrijkskunde haakt in op de zorg over de rekentaalvaardigheden van leerlingen.

Toch zijn beleidsmakers nog niet doorgrondend van het belang van aardrijkskunde. Terwijl daarvoor genoeg argumenten zijn.

Brugfunctie

Aardrijkskunde is een vak, misschien wel het enige, dat echt een brugfunctie tussen beide profielen kan vervullen. Bij de invulling van de profielen komt een breed scala disciplines aan de orde, van echte alfa- tot echte bèta-disciplines. Een derde (gamma)profiel zou voor een nog betere dekking zorgen.

Komen er toch slechts twee profielen dan kunnen leerlingen met een alfaprofiel via aardrijkskunde kennis nemen van meer bèta-gerichte onderdelen. Denk aan alle fysisch-geografisch onderwerpen waarbij de invloed van natuurlijke omgeving op de samenleving centraal staat, zoals klimaatverandering en energie- en waterbeheer.

Noem voorbeelden die het belang en de actualiteit van AK onderstrepen

Leerlingen met een bètaprofiel worden via AK juist weer geconfronteerd met de andere zijde: sociaal-geografische onderwerpen als bevolking & ruimte, grenzen & identiteit en arm & rijk. Voor beide profielen is geografische kennis dus een verrijking. Aardrijkskunde heeft een integrerende functie.

Maatschappijgericht

Leerlingen moeten in Nederland vroeg kiezen. Onderwijs heeft niet alleen de taak ze voor te bereiden op hun verdere loopbaan in het mbo, hbo of universitair onderwijs. Veel vakken die leerlingen nu krijgen komen later niet meer terug – het is eindonderwijs. Met de kennis, houding en vaardigheden die ze in het primair en middelbaar onderwijs ontwikkelen, gaan mensen hun toekomst tegemoet. Aardrijkskunde en ook andere vakken, zoals geschiedenis, dragen bij aan burgerschapsvorming en wereldoriëntatie.

De huidige generatie leerlingen is opgegroeid met internet; afstanden doen er minder toe, de wereld komt steeds dichterbij. Maatschappijvakken bieden handvatten om alle informatie over de wereld op waarde te schatten.

Actualiteit

Aardrijkskunde is een dynamisch vak – de lesboeken van nu behandelen andere onderwerpen dan tien jaar terug. Aardrijkskunde is uniek omdat het gaat over de relatie tussen de mens en zijn omgeving, en aandacht heeft voor het algemene én het bijzondere. Aardrijkskunde biedt vaardigheden om actuele zaken te doorgronden en te beoordelen: het hoe en waarom van vulkaanuitbarstingen op

Java, overstromingen in Brisbane, de locatie van chemische industrie, en de aanleg van het laatste stukje A4. Door vanuit verschillende perspectieven naar een ruimtelijke gebeurtenis te kijken, leren leerlingen een genuanceerd beeld te vormen.

Daarbij heeft het bedrijfsleven een grote behoefte aan mensen die verstand hebben van water, bodem en geo-ict. Aardrijkskunde biedt de juiste voorsorteertracé voor leerlingen die zich via hbo en wo in die richting willen specialiseren.

Het zijn stuk voor stuk argumenten die pleiten voor een goede borging van aardrijkskunde in het onderwijs. In de profielen én in de onderbouw en het primair onderwijs. Misschien moeten we alle Kamerleden maar eens ons beroemde T-Shirt 'I love AK' toezenden. Het zou een mooie foto opleveren. •

Actie!

Het KNAG heeft de volgende actiepunten:

- Politieke partijen laten zien dat aardrijkskunde een onmisbaar kennisvak is dat in beide profielen thuis hoort en samen met onder andere geschiedenis cruciaal is voor burgerschapsvorming en wereldoriëntatie.
- Politici, beleidsmakers en media bestoken met concrete voorbeelden waaruit blijkt wat de meerwaarde van aardrijkskunde is.
- Met ondernemers uiting geven aan hun grote behoefte aan mensen die verstand hebben van water, bodem, andere landen en geo-ict.

Help mee actie te voeren via ingezonden brieven, e-mails en twitter aan politici en media. En vooral: wij willen een collectie concrete casussen samenstellen met actuele krantenkoppen, foto's en relevante geografische vragen die de actualiteit en het belang van aardrijkskunde onderstrepen. Kijk voor voorbeelden op www.knag.nl en stuur uw casussen naar a.adang@knag.nl.

Joop van der Schee